

Asia: VN/6164/2023

Arviomuistio sähköpotkulautailun ja mikroliikkumisen ratkaisu- ja sääntelyvaihtoehdoista

Lausunnoissa pyydetään ottamaan kantaa seuraaviin kysymyksiin:

1. Pidätkö arviomuistiossa esitettyä kuvausta mikroliikkumisen nykytilasta oikeasuuntaisena ja riittävän kattavana? Olisiko nykytilan kuvausta syytä täydentää jollain tavalla?

Arviomuistio kuvaa hyvin mikroliikkumisen nykytilaa ja haasteita. Mikroliikkumispalvelut ovat toivottu lisä kuntien järjestämille liikkumispalveluille, mutta ne myös asettavat omat haasteensa liikennetilän suunnittelulle, hallinnoinnille sekä käytännön operoinnille. Uudenlaiset liikennepalvelut edistävät liikkumisvapautta, liikkumisen vaivattomuutta ja sujuvuutta; toisaalta mikroliikennepalveluilla on vaikutusta liikenneympäristön turvattomuuteen ja esteettömyyteen, jos palveluita käytetään väärin.

2. Mitä arviomuistiossa käsitellyistä ratkaisuvaihtoehdoista pidätte kannatettavimpana ja toteuttamiskelpoisimpana? Minkä vuoksi?

Arviomuistiossa ehdotetuista toimenpiteistä kannatettavin ja toteuttamiskelpoisin on kuntien toimivallan lisääminen, sillä se ei vaadi infrainvestointeja tai lisäresursseja pysäköinninvalvontaan. Kuntien toimivallan lisääminen mahdollistaisi esimerkiksi geoaitausten hyödyntämisen, mikä lisäisi liikenneturvallisuutta ja estäisi tehokkaasti väärinpysäköinnin sekä kielletyillä alueilla ajamisen. Toimilupaan liitettävien muiden ehtojen olisi hyvä mahdollistaa myös esimerkiksi kauden aloitus- ja päätösajankohdan linjaaminen.

Lisäksi on kannatettavaa tarkentaa ja yhdenmukaistaa liikennesääntöjä, sillä tällä hetkellä muiden liikkujien on täysin mahdotonta päätellä sähköpotkulaudan ulkonäön perusteella, onko kyseessä kevyt sähköajoneuvo, jonka kuljettajan tulee noudattaa polkupyöräilijää koskevia liikennesääntöjä vai jalankulkua avustava tai korvaava liikkumisväline, jonka käyttäjän tulee noudattaa jalankulkijaa koskevia liikennesääntöjä.

Koulutuksen ja tiedotuksen lisääminen mikroliikenteen liikennesäännöistä on niin ikään tärkeää. Lappeenrannan kaupunki muistutti jo lausunnossaan Liikenne- ja viestintäministeriölle

liikenneturvallisuusstrategian luonnoksesta, että liikenne- ja pyöräilykasvatuksen sekä mikroliikkumisvälineillä liikkuvien valistamisen lisääminen esimerkiksi kouluihin, nuorisotyöhön ja päiväkoteihin luo hyvän pohjan liikenneturvallisuudesta jo pienestä pitäen.

Kevyiden sähköajoneuvojen ja jalankulkua avustavien tai korvaavien liikkumisvälineiden pysäköinnin kieltäminen jalkakäytävillä ja pyöräteille aiheuttaisi ongelmia keskisuurten kaupunkien lähiöiden palvelutasoille, sillä keskusta-alueen ulkopuolelle ei ole kannattavaa rakentaa erillisiä pysäköintitiloja. Lisäksi lähiöissä on keskustaa paremmin tilaa sähköpotkulautojen ja polkupyörien pysäköintiin, kunhan ne on pysäköity asianmukaisesti tien sivuun.

3. Puuttuuko arviomuistiossa käsitellyistä ratkaisuvaihtoehdoista jokin olennaiseksi katsomanne ratkaisuvaihtoehto? Millainen tämä ratkaisuvaihtoehto olisi?

Muistiossa on huomioitu hyvin erilaiset ratkaisuvaihtoehdot.

4. Mikä on näkemyksenne luvussa 7 esitetystä liikenne- ja viestintäministeriön arviosta? Tulisiko arviota täydentää joillain tavalla?

Liikenne- ja viestintäministeriön arviossa ei ole täysin tunnistettu nykytilanteen ongelmia. Suurin ongelma on, että kunnilla ei ole toimivaltaa operaattoreihin nähden. Liikennemerkeillä ei voida vaikuttaa lautojen tai operaattoreiden määrään. Liikennemerkeihin perustuva vaikutus on heikko, jos kunnilla ja poliisilla ei ole osoittaa resursseja jatkuvaan valvontaan ja sanktiointiin. Lisäksi pysäköinnin sakottamisessa haasteena on toistaiseksi ollut se, että sakko ei kohdistu väärin pysäköineelle käyttäjälle vaan operaattoriin, ja operaattorit ovat olleet haluttomia sanktioimaan omia asiakkaitaan. Lisäksi sähköpotkulaudat ovat kevyitä, joten niitä on helppo siirtää myös ilkivaltatarkoituksessa.

Liikenne- ja viestintäministeriön arviossa kustannukset uudesta mikroliikkumispalvelusta jäisivät käytännössä kuntien vastuulle ja vaatisivat mittavia investointeja kunnilta. Nykyinen malli, jossa kunnat ja operaattorit sopivat käytänteistä yhdessä ei ole toimiva, sillä operaattorit voivat lopulta toimia parhaaksi katsomallaan tavalla kunnan toiveista tai vaatimuksista huolimatta. Kunnilla ei tällä hetkellä ole mahdollisuutta sanktioida operaattoreita, jotka eivät noudata yhdessä sovittuja pelisääntöjä.

5. Mitä muuta haluaisitte lausua arviomuistiosta ja sen sisällöstä?

Olisi toivottavaa, että toimilupamallin toimivuutta arvioidaan uudelleen esimerkiksi lakikokeilulla seuraavan hallituskauden aikana. Toivomme, että määräsaätelyn sisältävästä toimilupajärjestelmästä aloitettaisiin mahdollisimman ripeällä aikataululla lakikokeilu.

Hirvonen Olli
Lappeenrannan kaupunki - Kadut ja ympäristö